

ပထမနှစ် သင်ရိုးသစ်မြန်မာစာ သင်ကြားရေး

ဖြူဖြူ^၁

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့် ပထမနှစ်ကျောင်းသားကျောင်းသူများ အတွက် မြန်မာစာ ဘာသာရပ်သင်ကြားရေးကို အကဲဖြတ်လေ့လာတင်ပြ ထားသည့် စာတမ်းဖြစ်သည်။ မြန်မာစာဘာသာရပ်ကို စာပေရှုထောင့်နှင့် ဘာသာစကားရှုထောင့် နှစ်မျိုးလုံး ပါဝင်သည့် အပြော၊ အဖတ်အရွတ်၊ အရေး ကျွမ်းကျင်မှုများ ပါဝင်အောင် သင်ရိုးရေးဆွဲ ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကျွမ်းကျင်မှု များအကျုံးဝင်သည့် မြန်မာစာ မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂ သင်ရိုး မာတိကာပါ သင်ခန်းစာများကို သရုပ်ဖော် သုတေသနနှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြမှု သုတေသန နည်းနာများဖြင့် အကဲဖြတ်လေ့လာသုတေသန ပြုထားပါသည်။ ဤသုတေသနသည် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ (၂၁)ရာစုကျွမ်းကျင်မှုရေးရာနှင့် နိုင်ငံ့သား ကောင်းဖြစ်မှုအတွက် မြန်မာစာဘာသာရပ်က မည်မျှထောက်ပံ့ ဖော်ဆောင် ပေးနိုင်သနည်း ဟူသောအချက်ကိုပေါ်လွင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

သော့ချက်ဝေါဟာရများ- ၂၁ရာစုကျွမ်းကျင်မှု၊ နိုင်ငံ့သားကောင်းဖြစ်မှု။

၁။ နိဒါန်း

ဤစာတမ်းသည် အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့်တွင် ၂၀၂၄- ၂၀၂၅ ပညာသင်နှစ်မှ စတင် ပြောင်းလဲ ခဲ့သော ပထမနှစ်၊ မြန်မာစာဘာသာရပ်သင်ရိုးအမှတ် မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂ကို အခြေခံ၍ လေ့လာတင်ပြ ထားသောစာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ပညာရေးစနစ်တွင် မူလတန်းအဆင့်၊ အလယ်တန်းအဆင့်၊ အထက်တန်းအဆင့်မှစတင်၍ အခြေခံပညာ မြန်မာစာသင်ရိုးကို ပြောင်းလဲသင်ကြားလာခဲ့ရာ ၂၀၂၄ - ၂၀၂၅ ပညာသင်နှစ်တွင် တက္ကသိုလ် ပထမနှစ် မြန်မာစာကို သင်ရိုးသစ်အဖြစ် ပြောင်းလဲသင်ကြားခဲ့ပါသည်။ ယခင်သင်ရိုးဟောင်း မြန်မာစာ ဘာသာရပ်တွင် စကားပြေ၊ ကဗျာ၊ ဘာသာစကား ဟူ၍အပိုင်း(၃)ပိုင်းဖြင့် သင်ကြားခဲ့ကြ ပါသည်။ ယခု သင်ရိုးသစ်မြန်မာစာဘာသာရပ်တွင် အပြော သင်ခန်းစာ၊ အဖတ်အရွတ် သင်ခန်းစာ၊ အရေးသင်ခန်းစာဟူသော အပိုင်းကဏ္ဍများဖြင့် အခြေခံမှသည် အဆင့်မြင့်ပညာ အဆင့်အထိ အကောင်အထည်ဖော် သင်ကြားနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာစာဘာသာရပ်ကို ဒွါဒမတန်း (Grade-12) အထိ သင်ယူခဲ့ပြီးသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများသည် အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့်၊ တက္ကသိုလ်ပထမနှစ်တွင် မြန်မာစာဘာသာရပ် သင်ကြားခြင်း အားဖြင့် မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာနိုင်သနည်းဟူသော မေးခွန်း ပေါ်ပေါက်လာ ပါသည်။ ထိုမေးခွန်း၏အဖြေကို အခြေခံသုတေသနအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သော သရုပ်ဖော် သုတေသနနည်းနှင့် ရှင်းလင်း ဖော်ပြမှုသုတေသနနည်းများဖြင့် စာတမ်းပြုစု တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

^၁ ဒေါက်တာ ၊ ပါမောက္ခ၊ မြန်မာစာဌာန၊ ကျောက်ဆည်တက္ကသိုလ်။

သင်ရိုးသစ်မြန်မာစာ (မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂)သည် အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့်၊ ပထမနှစ် သင်တန်းတွင် သင်ကြားခြင်းဖြင့် ၂၁ ရာစု ကျွမ်းကျင်မှုများ(21st Century Skills)ရရှိလာ စေနိုင်ရန် အထောက်အပံ့ ကောင်းများပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စာတမ်း၏ရည်ရွယ်ချက် ပေါ်လွင်စေရန် အထောက်အပံ့များကို ဖော်ပြရာ၌ မြန်မာစာ မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂ သင်ရိုး မာတိကာမှ ထုတ်နုတ်လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ လေ့လာတင်ပြရာ၌ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ နည်းနာအနေဖြင့် စာပေရှုထောင့်နှင့် ဘာသာစကားရှုထောင့်များမှ လေ့လာတင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာတမ်းသည် သင်ရိုးသစ်မြန်မာစာ(ပထမနှစ်)သင်ကြားရေးကို လေ့လာတင်ပြထား သော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့လေ့လာရာတွင် သုတေသနမေးခွန်းအနေဖြင့်-

“အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့် ပထမနှစ်ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို မြန်မာစာ ဘာသာရပ် သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာနိုင်သနည်း။” ဟူသော သုတေသနမေးခွန်းကိုဖော်ထုတ်ပြီး သုတေသနပြဿနာ၏အဖြေကို တင်ပြထားပါသည်။

အောက်ပါသုတေသနပြဿနာများကို ဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။

အခြေခံပညာအဆင့်တွင် (၁၃)နှစ်တိုင်မြန်မာစာဘာသာရပ်သင်ယူခဲ့သောတက္ကသိုလ် ပထမနှစ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများကို မြန်မာစာဘာသာရပ် ဆက်လက် သင်ကြားရန် လိုအပ်/မလိုအပ် ဟူသော ပြဿနာ။

တက္ကသိုလ်ပထမနှစ်မြန်မာစာဘာသာရပ်တွင် အပြောသင်ခန်းစာ၊ အဖတ်အရွတ် သင်ခန်းစာ၊ အရေးသင်ခန်းစာဟူသော အပိုင်းကဏ္ဍများဖြင့် သင်ကြားခြင်းသည် ကျောင်းသားများ၏ မြန်မာဘာသာစကားတတ်ကျွမ်းမှုအတွက် အထောက်အကူ ပြုနိုင်/မပြုနိုင် ဟူသော သုတေသနပြဿနာများကို တွေ့ရပါသည်။

၂။ စာပေလေ့လာဆန်းစစ်ချက်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့်၊ ပထမနှစ် မြန်မာစာဘာသာရပ်တွင် စကားပြေ၊ ကဗျာနှင့် ဘာသာစကားဟူသော အပိုင်း(၃)ပိုင်းဖြင့် သင်ကြားလာခဲ့သည်မှာ နှစ်အတန်ကြာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ အခြေခံပညာအဆင့် မြန်မာစာဘာသာရပ်တွင် အပြောသင်ခန်းစာ၊ အဖတ် အရွတ်သင်ခန်းစာ၊ အရေးသင်ခန်းစာဟူ၍ သင်ရိုးသစ်အဖြစ် ပြောင်းလဲသင်ကြား လာခဲ့ပြီး၊ အဆင့်မြင့် ပညာအဆင့်တွင် ၂၀၂၄ - ၂၀၂၅ ပညာသင်နှစ်မှစတင်၍ တက္ကသိုလ် ပထမနှစ် မြန်မာစာကိုလည်း အပြောသင်ခန်းစာ၊ အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာ၊ အရေးသင်ခန်းစာဟူ၍ ပြောင်းလဲသင်ကြားခဲ့ပါသည်။ အခြေခံပညာအဆင့်တွင် မြန်မာစာဘာသာရပ်ကို ယခင် သူငယ်တန်းမှသည် ဒသမတန်းအထိ (၁၁)နှစ် သင်ကြားခဲ့ရာမှ ယခု KG+Grade12 အထိ (၁၃)နှစ်၊ သင်ရိုးသစ်သင်ကြားသင်ယူမှု ပုံစံပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံပညာ

အဆင့်တွင် (၁၃)နှစ်တိုင် မြန်မာစာဘာသာရပ်သင်ယူပြီးခဲ့သော တက္ကသိုလ်ပထမနှစ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများသည် မြန်မာစာဘာသာရပ်ဆက်လက်သင်ယူရန် လိုအပ်၊ မလိုအပ်ဟူသောမေးခွန်းကိုအဖြေရှာရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ် ပထမနှစ်မြန်မာစာဘာသာရပ်တွင် အပြောသင်ခန်းစာ၊ အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာ၊ အရေး သင်ခန်းစာဟူသော အပိုင်းကဏ္ဍများဖြင့် သင်ကြားခြင်းသည် ကျောင်းသားများ၏ မြန်မာဘာသာစကားတတ်ကျွမ်းမှုအတွက်မည်မျှ အထောက်အကူပြုပုံကို ဤစာတမ်းဖြင့် တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးမျှော်မှန်းချက်ဖြစ်သော (၂၁)ရာစု ကျွမ်းကျင်မှု များ(21st Century Skills) ၁။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု ၂။ ဆက်သွယ်ပြော ဆိုနိုင်စွမ်းရည်ရှိမှု ၃။ ဝေဖန် ပြောဆိုနိုင်စွမ်းရည်နှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရည်ရှိမှု ၄။ တီထွင်ဖန်တီးနိုင် စွမ်းရည်ရှိမှု ၅။ နိုင်ငံသား ကောင်းဖြစ်ခြင်းတို့ကို မြန်မာစာဘာသာရပ်က မည်မျှပံ့ပိုး ပေးနိုင်ကြောင်း တင်ပြလိုသောဆန္ဒဖြင့် ဤစာတမ်းကို ပြုစုပါသည်။ ဤသုတေသန စာတမ်းတွင် သင်ရိုးသစ်မြန်မာစာ (မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂) သင်ရိုးမာတိကာ၌ ပါဝင်သော စာစုများကို စာပေရှုထောင့်၊ ဘာသာစကားရှုထောင့်များမှ ဆန်းစစ်လေ့လာကာ သုတေသန အဖြေကို တင်ပြထားပါသည်။

၃။ နည်းနာ

သုတေသနပြုရာတွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာနှင့် သုတေသနဆိုင်ရာနည်းနာဟု ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ သင်ရိုးသစ် မြန်မာစာသင်ကြားရေးကိုလေ့လာရာတွင် အသုံးပြုမည့်ပညာရပ်ဆိုင်ရာ နည်းနာများ၊ သုတေသနနည်းနာများကို တင်ပြထားပါသည်။

၃.၁။ ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာ

ပညာရပ်ဆိုင်ရာနည်းနာအဖြစ် စာပေအနုပညာပစ္စည်းတစ်ခုခု၏ ပင်ကိုထည်ကိုသာလျှင်လေ့လာသော အတွင်း လေ့လာမှု (Intrinsic Study)အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ (ဇော်ဇော်အောင်၊ ၂၀၁၈ ၊ စာ ၄၀) အကြောင်းအရာပိုင်း (Content)ဆန်းစစ်လေ့လာမှုနှင့် အရေးအသားပိုင်း(Form)ဆန်းစစ်လေ့လာမှု နှစ်ရပ်ဖြင့် တင်ပြထားပါ သည်။

၃.၂။ သုတေသနနည်းနာ

အခြေခံသုတေသနနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါက်တာအောင်မြင့်ဦး၏“သုတေသနဟူသည်”စာအုပ်တွင် ရွေးချယ်ထားသော ပြဿနာတစ်ခုခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ထုတ်တွေ့ထိပြီး... အကြောင်း ခြင်းရာသစ်၊ အခြေအနေသစ်၊ အချက်အလက်သစ်ကို ဖော်ထုတ်ရရှိပြီး၊ စိစစ် ဆွေးနွေးမှုခံယူကာ အတည်ပြုလက်ခံမှတ်တမ်းတင်နိုင်ရန် ဦးတည်ချက်ဖြင့် အသိပညာ ပိုင်း၌ဖြစ်စေ၊ နည်းပညာပိုင်း၌ဖြစ်စေ စူးစမ်းလေ့လာအဖြေရှာရန် ဆောင်ရွက်သော သုတေသနကို အခြေခံသုတေသနဟု သတ်မှတ်သည်။ (အောင်မြင့်ဦး၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၅၅) ဟူ၍တင်ပြထားရာ ဤသုတေသနစာတမ်းသည် အသိပညာပိုင်းကို အဖြေရှာတင်ပြထားသော အခြေခံ သုတေသနအမျိုးအစားဖြစ်သည်။

သုတေသနဒီဇိုင်းသည် သရုပ်ဖော်သုတေသနဒီဇိုင်းနှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြမှု ဒီဇိုင်း ဖြစ်သည်။ သရုပ်ဖော်သုတေသန (descriptive research)သည် သုတေသန ပြဿနာကို အဖြေရှာရာတွင် အလေ့လာခံ အချက်အလက်များကို သရုပ်ဖော် တင်ပြသော သုတေသန အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ (အောင်မြင့်ဦး၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၅၇)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ရှင်းလင်းဖော်ပြမှုသုတေသန (explanatory research)သည် သုတေသန ပြဿနာ နှင့် ပတ်သက်သည့် အယူအဆတစ်ရပ်မှန်ကန်ကြောင်းကို ခိုင်လုံသောအထောက် အထားများပြု၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြသော သုတေသနအမျိုးအစားဖြစ်သည်။ (အောင်မြင့်ဦး၊ ၂၀၁၈၊ စာ ၅၈)

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် သရုပ်ဖော်သုတေသနနှင့် ရှင်းလင်း ဖော်ပြမှု သုတေသနနည်းအရ လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။

၄။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်

၄.၁။ အပြောသင်ခန်းစာ

အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့် ပထမနှစ်သင်ရိုးတွင် မြန်မာစာဘာသာရပ်သင်ကြားရာ၌ နှုတ်ပြော မြန်မာစကားကို အပြောသင်ခန်းစာအနေဖြင့် ထည့်သွင်းသင်ကြားရပါသည်။ ဤသင်ခန်းစာ၏ ဦးတည်ချက်မှာ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အပြောနှင့်အရေး၏ကွာခြားချက်ကို ကွဲကွဲပြားပြား သိရှိစေရန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာ၊ မြန်မာစကား၏ အရေးအသား၊ အပြောအဆိုနှင့်ပတ်သက်၍ ရေးတော့အမှန်၊ ဖတ်တော့အသံဟူသော ဥပဒေသတစ်ခုသတ်မှတ်ထားပါသည်။ စကားသံ ပြောင်းခြင်း၊ မပြောင်းခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ဘာသာစကားစနစ်များလည်း ရှိပါသည်။ လူတို့ ပြောသော စကားသံများဖြစ်ပေါ်ပြောင်းလဲမှုတို့၏ နိယာမများနှင့်စနစ်များကို လေ့လာသော ပညာရပ်(Phonology) ကို ဘာသာဗေဒ(Linguistics)၏ ကဏ္ဍတစ်ခုအနေဖြင့် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

မောင်ခင်မင် (ခနုဖြူ)၏ “မြန်မာစာမြန်မာစကားဝိုင်း”စာအုပ်မှ “ရေးတော့အမှန် ဖတ်တော့ အသံ(၁)” ဆောင်းပါးတွင် - “စကားပြောတဲ့အခါ အသံနှစ်သံကို တစ်ဆက်တည်းပြောတဲ့အခါမျိုးမှာ အာထားလျှာထားလွယ်အောင် ပြောင်းပြီး ပြောတာပါ။” (ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၅၇)ဟူ၍ တွေ့နိုင်သည်။

“တစ်ဆက်တည်း ‘အသံနှစ်သံတစ်ဆက်တည်းပြောလို့ နောက်အသံက ခုပြောခဲ့တဲ့ အသံပျော့ ဖြစ်နေရင် အသံပြင်းကိုပြောင်းတယ်လေ။ ဒါကြောင့် ‘ရန်ကုန်’ကို ‘ရန်ဂုန်’လို့ အသံထွက် တာပေါ့။ ‘ငါးခု’ကို ‘ငါးဂု’၊ ‘လစာ’ကို ‘လဇာ’၊ ‘ထိုးဆေး’ကို ‘ထိုးဇေး’၊ ‘ငါတို့’ကို ‘ငါတို့’၊ ‘မြင်းထီး’ကို ‘မြင်းဒီး’၊ ‘ပန်းပင်’ကို ‘ပန်းဗင်’၊ ‘မုန့်ဖိုး’ကို ‘မုန့်ဖိုး’လို့ အသံပြောင်း ထွက်ရတာပေါ့။”

(ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၅၇)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။

“ရှေ့ကအသံဟာ ကသတ်၊ စသတ်၊ တသတ်၊ ပသတ်(က်၊ စံ၊ တံ၊ ပံ)တစ်ခုခုနဲ့ဆုံးတဲ့ အသံဖြစ်နေရင်တော့ နောက်ကအသံပျော့က အသံပြင်းကို မပြောင်းဘူးကွဲ့...။ ‘လစာ’က ‘လစာ’လို့ အသံပြောင်းပေမယ့် ‘လုပ်စာ’ကျတော့ မပြောင်းဘူးမဟုတ်လား။ ရှေ့မှာ ပသတ်ရှိနေတာကိုး။ အဲဒီလိုပဲ “သောက်ဆေး၊ ကျုပ်တို့၊ ဝက်ထီး၊ သစ်ပင်၊ အရက်ဖိုး”ဆိုတဲ့ စကားလုံးတွေမှာ နောက်က အသံတွေ မပြောင်းတာတွေမှာပေါ့။”

(ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၅၈)

ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ဤဆောင်းပါးကိုလေ့လာသင်ယူခြင်းအားဖြင့် အကြောင်းအရာပိုင်းအရ နှုတ်ပြော မြန်မာစကား၌ အသံပြောင်းလဲမှုဥပဒေအချို့ကို သိမှတ်ရသည်။ စာပေပုံသဏ္ဍာန်ပိုင်း အရ အပြောဟန်ဖြင့် တင်ပြ ထားသော အပြန်အလှန်အမေးအဖြေပုံသဏ္ဍာန်ကို တွေ့ရသည်။ အသံလွှင့်မီဒီယာတစ်ခုမှ လူငယ်အချို့နှင့် ဆရာမောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)တို့၏ အမေးအဖြေပြော စကားများကို ဆောင်းပါးပုံစံဖြင့် ရေးသားတင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဆောင်းပါးကို လေ့လာခြင်းဖြင့် အမေးအဖြေစကားပိုင်းပြောဟန်ကို ဆောင်းပါးရေးဟန်ဖြင့် တင်ပြထားရာ အပြောနှင့်အရေးကွာခြားမှုကိုတစ်ပါတည်း လေ့လာသင်ယူ နိုင်ပါသည်။

ယနေ့ခေတ်သည် မီဒီယာထွန်းကားသောခေတ်ဖြစ်သဖြင့် မေးသူနှင့်ဖြေသူကြားက အပြောဟန်၊ အသက်အားဖြင့်ကြီးသူ၊ ဂုဏ်အားဖြင့်ကြီးသူနှင့် လူငယ်တို့ကြားက ယဉ်ကျေး ဖွယ် စကားအသုံးတို့ကို ထင်သာမြင်သာစေပါသည်။

“စိတ်ဝင်စားစရာပါပဲဆရာ။ အရေးနဲ့အသံကွာခြားလာတဲ့အကြောင်း ရှင်းပြပါဦး”

(စာ - ၅၆)

“ဟုတ်ပါတယ်ဆရာ”

(စာ - ၅၆)

“ဟုတ်ကဲ့၊ အဲဒီစနစ်ကို သိချင်ပါတယ်ဆရာ၊ ရှင်းပြပေးပါ”

(စာ - ၅၇)

“ရှင်းသွားပါပြီဆရာ”

(စာ-၅၈)

“ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”

(စာ-၅၈)

“အေး...သားတို့ သမီးတို့က တစ်နိုင်လုံးကို အသံလွှင့်နေသူတွေဆိုတော့ သားတို့ သမီးတို့ပြောပုံဆိုပုံ အသံထွက်ပုံတွေကို သောတရှင်တွေက ဂရုထားကြမှာမဟုတ်လား။ အဲဒီအပြောအဆိုတွေက မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြစ်ဖို့လိုတာပေါ့။” ကျွန်တော်က သူတို့ကို ပြောလိုက်ပါသည်။

(ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၅၅-၅၆)

ဟူ၍ ဤဆောင်းပါးမှ နားထောင်သူနှင့်ပြောသူတို့၏ အပြန်အလှန်စကားပြောဟန်ကိုသာမက အရေးဟန် ဆောင်းပါးစကားပြေအဖြစ် တင်ပြထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။

အကြောင်းအရာပိုင်းအရ ဘာသာစကားဥပဒေများကို သိမှတ်ရသကဲ့သို့ အရေး အသားပိုင်းအရ ဆောင်းပါးစကားပြေပုံစံကိုသာမက အပြန်အလှန်ပြောစကားပုံစံ အပြောသင်ခန်း စာကိုလည်း ထင်ရှားစေပါသည်။

မောင်ခင်မင်(ခနုဖြူ)၏ “စာဖတ်ကမယ်၊ ဟုတ်သာပေါ့” ဆောင်းပါးတွင်

“စာတွေ စကားတွေထဲမှာ ‘ရဲ့’အစား၊ ‘ကဲ့’ ကိုသုံးသည့်အစဉ်အလာတစ်ခုရှိပါသည်။ စကားတိုင်းမှာတော့ မဟုတ်ပါ။ ရှေ့မှာ ကံ၊ စံ၊ တံ၊ ပံ (ကသတ်၊ စသတ်၊ တသတ်၊

ပသတ်)ရှိလျှင် နောက်က 'ရဲ့'ကို 'ကဲ့'ဟု ပြောင်းသုံးလေ့ရှိပါသည်။ “မင်းပြောတာ ဟုတ်ကဲ့လား၊ သူ့ကို ချစ်ကဲ့လား၊ မင်းလုပ်တတ်ကဲ့လား၊ ဒါကို ကြိုက်ကဲ့လား စသည့်စကားများတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ 'ဟုတ်ရဲ့လား၊ ချစ်ရဲ့လား၊ တတ်ရဲ့လား၊ ကြိုက်ရဲ့လား' ဟုလည်း သုံးနိုင်ပါသည်။” (ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၄၄)

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“အိုင်ချင်းတစ်ပုဒ်တွင် ကြွက်ကဲ့အယောင်၊ ကြောင်ရဲ့အလား'ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ကြွက်ရဲ့အယောင်၊ ကြောင်ရဲ့အလား'နှင့် အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ 'ရယ်'အစား 'ကယ်'ကို သုံးသည်လည်း ရှိပါသည်။ ရှေ့မှာဖော်ပြပါ အသတ်များပါလျှင် 'ရယ်'အစား 'ကယ်'ဟု သုံးနိုင်ပါသည်။ 'ချစ်ချစ်ကယ်'၊ 'သက်သက်ကယ်'ဟုခေါ်သော စကားများသည် 'ချစ်ချစ်ရယ်'၊ 'သက်သက်ရယ်'တို့နှင့် အတူတူပင်ဖြစ်ပါသည်။ (ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၄၄)

ဤဆောင်းပါးတွင် အကြောင်းအရာအားဖြင့် 'ရဲ့'အစား 'ကဲ့'ဟု သုံးရာမှ အသုံးတွင်ကျယ် လာပုံကို တင်ပြထားသည်။ ဘာသာစကားရှုထောင့်မှလည်း 'ရဲ့'အသုံးမှ 'ကဲ့'အသုံးပြောင်း လဲလာပုံကို'ဟုတ်ရဲ့'မှ ရှေ့စကားသံတွင် တသတ်ပါသည့်အတွက် 'ဟုတ်ကဲ့' ဟု အသုံးတွင် ကျယ်လာကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ စကားပြေအရေးအသားပိုင်းရှုထောင့်မှ လေ့လာလျှင် မိတ်ဆွေအချင်းချင်း အပြန်အလှန်စကားပြောဟန်ကို တွေ့ရသည်။

“ကဲ... မြန်မာစာဆရာကြီး လုပ်ပါဦးဗျ။ ဘာဖြစ်လို့ အဲဒီလိုပြောကြတာလဲ”

(ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၄၃)

'ဟုတ်တယ်ဗျ'၊ 'ဒီအလုပ်လုပ်ကူမယ်'၊ 'စာဖတ်ကမယ်'၊ 'လွှင့်ပစ်ကူမယ်'၊ 'ထမင်းချက် ကမယ်' ဆိုတာမျိုး တချို့ဒေသတွေမှာ ပြောတာကြားဖူးတယ်။ (ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၄၄)

“အဲဒီအသုံးမျိုးကိုတော့ အထက်အညာဒေသမှာ အသုံးများပါတယ်။” 'ဟုတ်တယ်'ကို 'ဟုတ်သယ်'၊ 'ဟုတ်တာပေါ့'ကို 'ဟုတ်သာပေါ့'၊ 'ပြောတာ'ကို 'ပြောသာ'၊ 'ရောက်တဲ့လူ' ကို 'ရောက်သဲ့လူ'လို့ ပြောတာမျိုး မဟုတ်လား။” (ခင်မင်၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၄၅)

အထက်ပါသာကေများသည် မိတ်ဆွေအချင်းချင်း အပြန်အလှန်စကားပြောသောအခါ အခြေခံကျသည့် ယဉ်ကျေးချေငံသောအပြောအဆိုပုံစံကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

လူထုဒေါ်အမာ၏ “မိန်းကလေးဆိုတာ”ဟူသောဆောင်းပါးတွင် ပြေပြစ်လှသော အပြောဟန် စကားပြေအရေးအသားကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးကို အပြောသင်ခန်းစာ ကဏ္ဍတွင် သင်ကြားရသဖြင့် ပြေပြစ်သောအပြောဝါကျများဖြင့် ရေးသားထားသော စာရေးသူ၏ လေသံပေါ်လွင်အောင် ရွတ်ဆိုခိုင်းရမည် ဖြစ်ပါသည်။

“(၁) လူ့အသက်ဆိုတာ ဒီလိုပဲ တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ ကြီးပြင်းရင့်ရော်လာစမြို့ အမေနဲ့ ငယ်သေးသူတွေနဲ့ အသက်ချင်းသိပ်ကွာသွားပြီဆိုတာ အမှန်ပေါ့။

(၂) ဒါပေမဲ့ အမေက သူတို့နဲ့အမေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုချင်းတော့ မကွာစေချင်ဘူး။

(၃) အကွာလည်း မခံနိုင်ဘူးကွယ်။

(၄) ဘာလို့တုန်းဆိုတော့ အမေတို့ လူ့အဆောက်အအုံကို ဒီပုံစံနဲ့တည်ဆောက်လာ ခဲ့တာ နှစ်တွေရာနဲ့ ထောင်နဲ့ချီပြီးကြာခဲ့ပြီမို့ အမေက ဒီအဆောက်အအုံကို အပျက်မခံချင်ဘူး။”

(အမာ၊ ၁၉၉၇၊ စာ ၁၀၇)

ဟူ၍ ဖော်ပြထားရာ အရေးအသားရှုထောင့်မှလေ့လာလျှင် စကားသုံးအနေဖြင့် ‘လူ့အသက်ဆိုတာ’(၁)၊ ‘ကြီးပြင်းရင့်ရော် လာစမြဲ’ (၁)၊ ‘ဒါပေမဲ့’ (၂)၊ ယဉ်ကျေးမှုချင်းတော့ (၂)၊ ဘာလို့တုန်း ဆိုတော့(၄)၊ လူ့အဆောက်အအုံကို(၄)၊ တည်ဆောက်လာခဲ့တာ(၄)၊ ကြာခဲ့ပြီမို့(၄)ဟူသော နောက်ဆက်ပစ္စည်းများ၊ ...အမှန်ပေါ့(၁)၊ မကွာစေချင်ဘူး(၂)၊ မခံနိုင်ဘူးကွယ်(၃)၊ မခံချင်ဘူး(၄)ဟူသော ဝါကျအဆုံးသတ် နောက်ဆက်ပစ္စည်းများ၊ ဒါပေမဲ့(၂)၊ ဘာလို့တုန်းဆိုတော့(၄)ဟူသော စကားဆက်များက စကားပြောဟန် ပေါ်လွင်အောင် ပုံဖော်ပေးသည်။ ဝါကျပိုင်းအနေဖြင့် အပြောဟန်ဝါကျများဖြင့် ရေးသားထားသည်။ လူထုဒေါ်အမာ၏ အပြောဟန်ဝါကျမှာ အပြောစကားကို ဝါကျဖွဲ့ထုံးစည်းကမ်းနှင့်အညီ စီစဉ်ရေးသားထားသည်။ ဝါကျရှည်(၁၊၄)၊ ဝါကျတို(၂၊ ၃)တို့ကို အလဲအလှယ်သုံးထားသဖြင့် စကားပြောနေသည့် လေယူလေသိမ်းအနိမ့်အမြင့် ပေါ်လွင်စေပါသည်။

အပြောသင်ခန်းစာများထဲက ဝင်းဖေ၏ “မြန်မာအက”ဟူသော ဆောင်းပါးအကြောင်း လေ့လာတင်ပြပါဦးမည်။ ဝင်းဖေ ဟူသော ကလောင် အမည်ရှင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မန္တလေးရှိအနုပညာဦးစီးဌာန၊ ပန်တျာနှင့်အကကျောင်းတွင် ကျောင်းအုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ဖူးပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထင်ရှားသော ပန်းချီဆရာ၊ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ၊ စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ သူ၏မြန်မာအက ရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက်တွင်

“သောတရှင်များ ခင်ဗျာ...။ မြန်မာအကတွေ ဘာကြောင့်ခေတ်နဲ့အတူ ပြောင်းလိုက်လာဖို့... အားနည်းနေရတာလဲ...ပေါ့ပေါ့ပါးပါးနဲ့ စဉ်းစားကြည့်ချင်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ဝင်းဖေ ထင်မိပါ တယ်။ ရိုးရိုးကလေးတွေကြည့်မိပါတယ်။ ..ပြင်သစ်ယောက်ျားပျိုကလေးတစ်ယောက်နဲ့ မိန်းမပျိုလေးတစ်ယောက်တို့... တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက်ချစ်လို့ ပျော်ပျော်ပါးပါး ကခုန်ကြတာကို ကြည့်ဖူးပါတယ်။ ခေတ်က ဒီကနေ့ခေတ်ပါ။ အဝတ်အစားတွေကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့... ဒီနေ့ခေတ် ကလေးတွေဆိုတာသိသာပါတယ်။ဒါပေမဲ့.. မြန်မာ နှစ်ပါးသွားအကတွေက ... ရှေးခေတ်... နည်းနည်းတိကျအောင် ပြောရရင်... ကုန်းဘောင် ခေတ်က... ဘုရင့်သားတော်၊ သမီးတော်တွေလိုမျိုးဖြစ်ပါတယ်။”

(ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ မြန်မာစာဌာန၊ စာ ၉၄)

ဟူ၍ တွေ့ရပါသည်။

ဤရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက်တွင် အကအနုပညာ(Choreography)၏ အတိမ်အနက်ကို တင်ပြထားပါသည်။ ကမ္ဘာ့အကများတွင် အကအနုပညာနှင့်ပတ်သက်ပြီး အဝတ်အစားကို လူ့ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း၏ နောက်တွင်သာထားပါသည်။ အကအနုပညာ၏ လွတ်လပ်ကျယ်ပြန့်မှုသဘော ကို အကျယ်တဝင့်ပြောပြထားသည်။

မြန်မာအကရှိ ဘီလူးအကလှုပ်ရှားမှုသည် မာကျောသောမျဉ်းဖြောင့်သဘောဖြစ်ပြီး မြန်မာမင်းသားအကလှုပ်ရှားမှုသည် ပျော့ပျောင်းနူးညံ့သည့်မျဉ်းကွေးများ များပါသည်။ အကများကို အပူအအေး၊ အနေးအမြန်၊ အလေးအပေါ့၊ အကျယ်အကျဉ်းစဉ်းစားပြီး ကသည့်အကများ တီထွင်စေလိုသော အသံလွှင့်သူ၏ စေတနာရည်ရွယ်ချက်ကို တွေ့နိုင်

ပါသည်။ အကသစ်မှသည် စည်းသစ်၊ အသံသစ်၊ တေးသွားအသစ်များကို တောင်းဆိုလာပြီး မြန်မာ့သဘင်အနှစ်များကို ပိုမိုတင်ဆက်လာနိုင်ကြောင်းတင်ပြထားသည်။ ရေဒီယို အသံလွှင့် ချက်ဖြစ်သောကြောင့် အသံလွှင့်အစီအစဉ်အဆုံးတွင် “ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ... ကျွန်တော်ဝင်းဖေပါ။”ဟု နှုတ်ဆက်အဆုံးသတ်ထား ပါသည်။

အကြောင်းအရာပိုင်းလေ့လာချက်အနေဖြင့် မြန်မာအကသစ်များ ခေတ်နှင့်အညီ ပေါ်ထွန်းလာစေလိုသော အသံလွှင့်သူ၏စေတနာကို တွေ့နိုင်သည်။ အရေးအသားပိုင်း အနေဖြင့်ရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက်စကားပြေ၏ အင်္ဂါရပ်များနှင့်ပြည့်စုံနေသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။ ရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက်၏ အင်္ဂါရပ်ဖြစ်သော အဖွင့်နှုတ်ခွန်းဆက်စကား၊ အဆုံးသတ် နှုတ်ဆက်စကားတို့ပါဝင်ပြီး အပြောဝါကျရှည်၊ ဝါကျတိုများကို တစ်လှည့်စီသုံးထားသဖြင့် စကားပြေ၏အသံစီးဆင်းမှုပြေပြစ်သည်။ ကြိုတင်ရေးသားထားသော အပြောဟန် စကားပြေ ဖြစ်သောကြောင့် ဝါကျချိတ်ဆက်မှုပြေပြစ်သည်။ ဆိုလိုရင်းကို တိုတိုရှင်းရှင်းနှင့် ပေါ်လွင် အောင်တင်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ သတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတိုင်းအတာ အတွင်း အသံလွှင့်ရသည်ဖြစ်သောကြောင့် မိမိအတွေးအခေါ်အယူအဆကို ကျစ်လျစ်စွာ တင်ပြထားသော ရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက် အပြောဟန်စကားပြေဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

အပြောသင်ခန်းစာ၌ပါဝင်သော စကားပြေများကို ခြုံငုံသုံးသပ်ပြရလျှင် စကားသံ အဆက်အစပ် ကြောင့်ပြောင်းလဲသော အသံပြောင်းခြင်းသဘောတရားကို သိလာစေနိုင် သည်။ မြန်မာဘာသာစကားရှိ နှုတ်ပြောစကားနှင့် စာသုံးစကား ကွဲပြားခြင်းမှာလည်း ပြောင်းလဲမှုနှုန်းမြန်သည့် နှုတ်ပြောစကား ပြောင်းသည့်နောက်သို့ ပြောင်းလဲမှုနှုန်း အလွန်နှေးသည့်စာသုံးစကားက လိုက်မပြောင်းသည့်အတွက် ကွဲပြားခြားနားမှု ဖြစ်လာရ သည်ဟူသော အချက်ကိုလည်းသိသာစေသည်။ ထို့ပြင် အမေးအဖြေကဏ္ဍမှ အပြန်အလှန် စကားပြောဟန်၊ ဆရာနှင့်တပည့်၊ မိတ်ဆွေအချင်းချင်း၊ ဟောပြောသူနှင့် နားထောင်သူတို့၏ နှုတ်ပြောစကားသုံးများကို သိရှိရသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ အခြေခံကျသော ယဉ်ကျေး ချင်သောအပြောအဆို၊ မြန်မာစကားပြောဆိုရာတွင် အသံထွက်မှန်ကန်မှု၊ ပီသမှု၊ လေယူ လေသိမ်းအဖြတ်အတောက်မှန်ကန်မှု၊ အသုံးအနှုန်းမှန်ကန်မှုတို့ကို လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးသော အပြောသင်ခန်းစာပင်ဖြစ်သည်။ စကားပြေအမျိုးအစားများဖြစ်သော ဟောပြော ချက်စကားပြေ၊ အပြောဟန် ဆောင်းပါးစကားပြေ၊ ရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက်၊ အပြန်အလှန် အမေးအဖြေပုံစံ ပါဝင်သော ဆောင်းပါးစကားပြေတို့၏ အရေးအသားပိုင်း ကွာခြားချက် များကိုလည်း နားလည်သိရှိနိုင်ပါသည်။

၄၊ ၂။ အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာ

ပထမနှစ်မြန်မာစာ (မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂) သင်ရိုးမာတိကာတွင် ဒုတိယပိုင်းအနေဖြင့် အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာကို ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ဤအပိုင်းတွင် စကားပြေနှင့်ကဗျာဟူ၍ (၂)ပိုင်းခွဲ လေ့လာကြရပါသည်။ စကားပြေပိုင်းတွင် ကျောက်စာစကားပြေ၊ မှတ်တမ်းစကားပြေ

ဘာသာပြန် စကားပြေ၊ ဝတ္ထုတိုစကားပြေ၊ ရသစာတမ်းစကားပြေ၊ ဥပဒေအရေးအသားစကားပြေ စာပေဝေဖန်ရေး ဆောင်းပါးစကားပြေဟူ၍ သင်ကြားကြရပါသည်။ အခြေခံပညာအဆင့်တွင် သင်ကြားခဲ့ရသော စကားပြေအမျိုးအစားများကို ပိုမိုစုံလင်စွာပြဋ္ဌာန်းထားပြီး ထိုစကားပြေများ၏ မတူညီသော အရေးအသားပုံစံများကို အထူးအလေးပေးသင်ကြားကြရပါသည်။ အကိုးအကား အဖြစ် သာဓကပြရာတွင် သင်ရိုးမာတိကာပါ စကားပြေ၊ ကဗျာများမှအချို့ကိုသာ ထုတ်နုတ် တင်ပြပါမည်။ ပုဂံခေတ် ကျောက်စာစကားပြေဖြစ်သော ကျစွာမင်းနှင့် မိထွေးတော်စကားပြေတွင်

“ကျစွာမင်းရွှေတောင်တက်ပြီး။”

“ငိုမိကိုကား ငါမသိလိုက်။ ငိုမိထွေးမွေး၍ ငါကြီး၏။”

“ငိုမိထွေးလျှင်တည်း ငိုမိ၏။” (မောင်၊ ၂၀၁၉၊ စာ ၁၇၇)

ဟူ၍ ပုဂံခေတ်မြန်မာစာအရေးအသားကို တွေ့နိုင်သည်။ မိထွေးတော်၏ကျေးဇူးတရားနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ကျောက်စာဖြစ်သောကြောင့် အကြောင်းအရာပိုင်းအားဖြင့်လည်း နှစ်လိုဖွယ် ကောင်းသည်။

“အိမ်လည်း ငါနေ၏။”

“ကျွန်လည်း ငါစေ၏။”

“လယ်လည်း ငါစား၏။” (မောင်၊ ၂၀၁၉၊ စာ ၁၇၇)

ဟူသော ဝါကျတိုအသုံးနှင့် “ကြီး၊ နေ၊ စေ၊ စား”ဟူသော လုံးချင်းကြိယာအသုံးများကို တွေ့ရသည်။ နန်းတက်သည်ကို “ရွှေတောင်တက်”၊ မိထွေးတော်ကို အမေဟုမှတ်ယူသည်ကို “ငိုမိထွေးလျှင် တည်း ငိုမိ၏။”ဟူသည့် ကျစ်လျစ်လှပသောစကားသုံးများကို တွေ့ရသည်။

အကြောင်းအရာပိုင်းအားဖြင့် မိထွေးတော်နှင့် သားတော်ကျစွာမင်းတို့၏ အပြန်အလှန် မေတ္တာတရားကြီးမားမှုနှင့် ကျေးဇူးသိတတ်မှုကိုပေါ်လွင်စေသည်။ အရေးအသားပိုင်းအားဖြင့် ပုဂံခေတ် ကျောက်စာ စကားပြေအရေးအသားဟန်ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ “သူရဲကောင်းလဝွန်းအိမ်”စကားပြေကို လေ့လာတင်ပြပါမည်။ ဤစကားပြေသည် မြန်မာစကားပြေအရေးအသားတွင် စံပြုအပ်သော ရာဇာဓိရာဇ် အရေးတော်ပုံကျမ်းလာ ကောက်နုတ်ချက်စကားပြေဖြစ်သည်။ တောင်ငူခေတ် မြန်မာ စကားပြေအရေးအသားဖြစ်ပြီး မွန်ဘာသာမှမြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုထားသော မွန်ဝန်ကြီး ဗညားဒလရေးသားသည့် ဘာသာပြန် စကားပြေဖြစ်သည်။ ဤစကားပြေတွင် ရာဇာဓိရာဇ် ဘုရင်၏ အရေးတော်ပုံကာလ အဖြစ်အပျက် များကိုရေးသားထားသည်။ သူရဲကောင်းကို တန်ဖိုးထားသော ရှေးမင်းတို့၏ဂုဏ်ရည်နှင့် အရှင်သခင်အပေါ် ချစ်ခင်ယုံကြည်မှု၊ ရာဇာဓိရာဇ်ဘုရင်နှင့် သူရဲကောင်းလဝွန်းအိမ်တို့၏ အပြန်အလှန်ချစ်ခင် ယုံကြည်မှုကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

အရေးအသားရှုထောင့်မှလေ့လာလျှင် တောင်ငူခေတ် ဘာသာပြန်စကားပြေ ဖြစ်သော်လည်း ရှင်းလင်းပြေပြစ်သော မြန်မာစကားပြေအရေးအသားကို တွေ့ရသည်။ သာဓကပြရလျှင် “မြောင်းမြမြို့စားလောက်ဖျားသည် ဆွေသားမျိုးသား၊ သားသမက်၊ ကျေးကောင်း

ကျွန်ကောင်း အလုံးအရင်းအင်ခွင်ကြီးသည်။ မြို့ပြကောင်းသည်။ အလုပ်အကြံခက်သော ကြောင့် ပုသိမ်ကိုကူး၍ လုပ်ကြံတော်မူ၏။” (ပထမနှစ်၊ မြန်မာစာ၊ မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂၊ စာ ၂၀) ဟူသော စကားပြေအရေးအသားသည် အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်း ပြေပြစ်သော စကားပြေအရေးအသား ဖြစ်သည်။ တောင်ငူခေတ်စကားသုံးများအဖြစ် မီးကူးစက်သည်ကို “စက်လေ၏။”၊ မြို့ပြင် ကတပ်ကို “ပြင်ကတပ်”၊ ဝမ်းနည်းသည်ကို “နှလုံးမသာ”၊ ဘုရင်ကို စေ့စပ်သေချာစွာ လျှောက်တင်သည်ကို “စေ့စေ့နားတော်လျှောက်”၊ ဘုရင့်သလွန်ထက်သို့ မှားယွင်းအိပ်မိ သည်ကို “အိပ်မှားချေသည်”၊ ရန်သူများကို ပင်ပန်းအောင်ပြုလုပ်သည်ကို “ပန်းပင်တိုင်အောင် ပြုသည်”၊ မကောင်းသော ကျေးကျွန်ကို “ကျွန်စဉ်းလဲ”ဟူသော တောင်ငူခေတ် စကားသုံး များကို တွေ့ရသည်။ ဤစကားပြေသည် ရာဇဝင်ကြောင်းကို သိမှတ်ရသည့်အပြင် တောင်ငူခေတ်ဘာသာပြန် စကားပြေအရေးအသားကိုပါ သိရှိရပါသည်။

ဆရာကြီးပီမိုးနင်း၏ “လုပ်ဆန်း-လုပ်ဆန်း” ဟူသော ဝတ္ထုစကားပြေတွင် ကိုလိုနီခေတ် အရေးအသားကိုတွေ့နိုင်သည်။ ဝတ္ထုစကားပြေဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ဆောင်၊ ကာလဒေသနောက်ခံဟူသော ဝတ္ထုအင်္ဂါရပ်များပါရှိသည်။ ဦးကြာဇံဟူသော သက်ကြားအို အဘိုးကြီး တစ်ဦးသည် ရန်ကုန်မြို့အရှေ့ပိုင်း သုံးထပ်တိုက်ခန်းတစ်ခုတွင် နေထိုင်သည်။ ထိုလူကြီးသည် ဈေးလည်ရောင်းသော မိန်းမပျိုလေးများအပေါ် ကာမအမြတ် ထုတ်တတ်ပုံကို ဇာတ်လမ်းဆင်ထားသော ဝတ္ထုတိုဖြစ်သည်။ “ဦးကြာဇံမှာ နှုတ်ခမ်းမွေးဆံ၊ ကြာဆံဘော်သား၊ အရောင်ကျားသော်လည်း၊ စားနေကျ ကြောင်ဖားမို့၊ ကောင်လုံးစားဖို့၊ အာသာဆန္ဒ၊ တောင်လုံးကြွလျက်” (ပီမိုးနင်း၊ ၂၀၁၇ ၊ စာ ၁၀၄)ဟု ရေးသားထားရာ ပီမိုးနင်း၏ သရော်စာ(Setire) ရေးဟန်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ဦးကြာဇံသည် မုန့်လုပ်ဆောင်းသည် မိန်းကလေး၏ လုပ်ဆန်း-လုပ်ဆန်း ဟူသော အသံကိုကြားပြီးတိုက်ပေါ်သို့ ခေါ်လိုက်သည်။

“အပေါ်သို့ရောက် အပေါက်ကိုဝင်၊ တဆိတ်လောက် “ချစမ်းပါရှင်”ဟု ပြောလိုက်လျှင်ပဲ အဘိုးကြီးသည် သွက်လက်လျင်မြန်ကျိုက္ကဆံဒုန်းမြင်းပမာ ဒေါပါပါနှင့် ‘မောလာသလား အမိရဲ့’ဟု ပြောလာရင်း ချလိုက်ရာတွင် ဈေးသည်၏လက်ကလေးများကို ထိကပါး ရိုကပါး ဆားအမြည်းပြုလိုက်လေသည်။” (ပီမိုးနင်း၊ ၂၀၁၇၊ စာ ၁၀၄)

အရေးအသားပိုင်းအရ လေ့လာကြည့်လျှင် ဤစကားပြေသည် ဝတ္ထုစကားပြေဖြစ်သဖြင့် ဇာတ်လမ်းဖန်တီးပုံအင်္ဂါရပ်များပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မုန့်လုပ်ဆောင်းသည်မိန်းကလေး၏ လုပ်ဆန်း-လုပ်ဆန်းဟူသော အော်သံသည် ဇာတ်ပျိုးပိုင်းဖြစ်သည်။ သုံးထပ်တိုက်ခန်းပေါ်သို့ ဈေးသည် မိန်းကလေးကို အခန်းထဲသို့ရောက်အောင် ပရိယာယ်ဆင်၍ ခေါ်သောအပိုင်းသည် ဇာတ်တက်ပိုင်း ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအခန်းထဲ၌ ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်ပြီး ဈေးသည်က ရယ်မော၍ပြေးထွက်ကာ ဈေးတောင်းရွက်ပြီး ဆင်းသွားခြင်းသည် ဇာတ်ရိုက်အမြင့်ဆုံး အပိုင်းဖြစ်သည်။ “အလကား ဂန်ဒူးမိန်းမလျှာ...ဦးကို ကြာနဲ့အမှုအရာနဲ့ မျက်နှာချိုသွေးလို့၊ ဦးက ဘာရမလဲ၊ ဒါမျိုးအင်မတန်နှလုံးနာတာ” (ပီမိုးနင်း၊ ၂၀၁၇ ၊ စာ ၁၀၆)ဟူသော အခန်းနီးချင်းများ၏အမေးကို ပြန်ဖြေသောအပိုင်းသည် ဇာတ်ထွတ်ပင်ဖြစ် သည်။ တိုက်ခန်းပေါ်မှဈေးသည် ပြေးဆင်းသွားပြီး “လုပ်ဆန်း -

လုပ်ခန်း”ဟု အော်လိုက်ရာ ဦးကြာဇံက “ထို့..”ဟု တံတွေးထွေးပြီး အလုံးကြီးသောပုတီးကုံးကြီးကို စိပ်၍လှည့်၍ ဝင်သွားလေတော့သတည်း။” (ပိမိုးနှင့်၊ ၂၀၁၇ ၊ စာ ၁၀၆)ဟု ဇာတ်သိမ်းထားသည်။ ဇာတ်လမ်းဖန်တီးမှုအတတ်ပညာ၊ ဝတ္ထု အင်္ဂါရပ်များနှင့်ပြည့်စုံသော ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာမှ စကားပြေများကိုသုံးသပ်တင်ပြရလျှင် အကြောင်းအရာ အားဖြင့် သင်ခန်းစာယူစရာ၊ ဆင်ခြင်စရာ၊ လိုက်နာနည်းယူစရာများကို သိရှိသွားသည့်အပြင် စာပေ၏အရသာကို နှစ်သက်ခံစားမိသွားစေနိုင်သည်။ အရေးအသားပိုင်းအားဖြင့် ကျောက်စာ စကားပြေ၊ ရာဇဝင်စကားပြေ၊ ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထု၊ ရသစာတမ်းစသည်ဖြင့် စကားပြေအမျိုးမျိုး၏ အရေးအသား ကွာခြားချက်များကို သိလာနိုင်ပါသည်။

အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာ ကဗျာကဏ္ဍတွင် ကဗျာဆရာမငွေတာရီ၏ “ဘဝကွေ့ဝယ်” ဟူသော ကဗျာသည် လွတ်လပ်ရေးခေတ်တွင် ရေးသားခဲ့သောကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ စာဆို၏ ဘဝနောက်ဆုံး အချိန်ဖြစ်သော ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ရေးသားခဲ့သောကဗျာလည်းဖြစ်သည်။ ကဗျာ အကြောင်းအရာ အချုပ်မှာ လောကလူသားများသည် ဘဝခရီးလမ်းကို လျှောက်လှမ်း ကြရာတွင် ရင်းနှီးချစ်ကြည်သူများ နှင့် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်အတူလျှောက်လှမ်းခဲ့ကြသည်။ ဤသို့သွားနေဆဲမှာပင် တစ်နေ့မှာတော့ လမ်းခွဲကိုရောက်ကာ လမ်းခွဲကြရမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ နှစ်ဖြာလမ်းခွဲ သို့ရောက်သောအခါ စိတ်ဝမ်းကြေကွဲပြီး တစ်ကိုယ်တည်းလျှင် ကျန်နေခဲ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးသူများနှင့် လျှပ်စီးလက်သလို ခဏတွေ့ကြရခိုက်တွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးမေတ္တာထားကာ နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ရောက်အောင် တရားရှာဖွေမွေ့လျော်ကြပါစို့ဟု ဖော်ပြ ထားသည်။ အရေးအဖွဲ့ပိုင်းအနေဖြင့် “စခန်းလှ၊ နိဗ္ဗာန်မြတ်နန်း၊ မေမာကမ်း၊ လျှပ်လိုခဏ”ဟူသော စကားသုံးကောင်းများကို တွေ့နိုင်သည်။

“မေတ္တာမဏ္ဍိုင် တူစိုက်ပြိုင်စို့
တတ်နိုင်သမျှ ချစ်ကြပါစို့...
သာယာသမှု ငါတို့ပြုစို့...
များရှင်လူသူ ငါတို့ကူစို့...
တရားရှာဖွေ မွေ့ပါစို့..။” (ငွေတာရီ၊ ၂၀၁၅၊ စာ ၅၆၃ - ၅၆၄)

ဟူ၍ရေးဖွဲ့ထားရာ ပုံစံတူအဖွဲ့ပုံသဏ္ဍာန်ကို တွေ့ရသည်။ “စို့” ဟူသောကြိယာနောက်ဆက်ပစ္စည်း အသုံးက ကဗျာဖတ်သူပါ စာဆိုနှင့်တစ်သားတည်းဖြစ်ပြီး တိုတောင်းလှသောခဏတာဘဝအတွင်း အချင်းချင်းမေတ္တာထားကြစေလိုသော၊ ချစ်ကြစေလိုသော၊ သာယာအောင်ပြုကြစေလိုသော၊ ကူညီကြစေလိုသော၊ တရားရှာဖွေ မွေ့လျော်ကြစေလိုသော စာရေးသူ၏ဆန္ဒမွန်ကို ပိုမိုထင်ရှား စေပါသည်။

ဆက်လက်ပြီး စာဆိုဒဂုန်တာရာ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင်ရေးသားခဲ့သော “တဟီတီ သွားရအောင်” ဟူသောကဗျာကို လေ့လာတင်ပြပါမည်။ ကဗျာရေးဖွဲ့ရာ ခေတ်ကာလသရုပ်နှင့် ကဗျာရေးသူ၏ ခံစားချက်တို့ ပေါ်လွင်လှသော ရသမြောက်ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်သည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးစ နိုင်ငံရေးသဘောတရားကွဲလွဲမှုများဖြင့် မတည်ငြိမ် ရှုပ်ထွေးနေသော အချိန်ကာလဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာရေးဖွဲ့သော တဟီတီကျွန်းသည် ပြင်သစ် ပိုလီနီးရှား- တဟီတီ (Tahiti)ကျွန်းစုများဟု လူသိများသောနေရာဖြစ်သည်။ အလွန်လှပသော ကမ်းခြေ ကျွန်းစုတစ်ခုအဖြစ် ထင်ရှားသည်။ ပြင်သစ်အနုပညာရှင်ပေါင်ဂေါင် (Paul Gauguin) မကြာခဏ ပန်းချီရေးဆွဲခဲ့သော နေရာလည်းဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်အခါက ကမ္ဘာကျော်အပန်းဖြေ ကမ်းခြေ နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ကဗျာပါ အကြောင်းအရာအချုပ်မှာ လှပသောတဟီတီကျွန်းဆီသို့ ချစ်သူကို လိုက်ခဲ့ဖို့ဆွဲဆောင်ထားသော ကဗျာဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာပြောချင်သော တဟီတီ ကျွန်းတွင် နိုင်ငံရေးတရား ဟောသံများလည်းမရှိပါ။ စိတ်ကူးယဉ်ဝတ္ထုနှင့် အတုလုပ်သော ရုပ်ရှင်များ လည်းမရှိပါ။ အဘွားဖြစ်သူ၏ ဆူပူကြိမ်းမောင်းသံလည်း မကြားရပါ။ သာယာသော ကျေးငှက်သံကိုသာ ကြားရမည်။ ရေညှိရေမှော်များအောက်မှ မြေဟောက်တို့နှင့် ရေအောက် စွန့်စားခန်းများရှိသည်။ အုန်းရေသောက်ပြီး သဲသောင်ပြင်မှာ တစ်ရေးအိပ်နိုင်သည်။ သဘာဝ အလျောက်သီးနေသော ငှက်ပျောခိုင်များကိုလည်း ခူးဆွတ်စားနိုင်သည်။ အရာအားလုံးကို မေ့ဖျောက် ပြီး သစ်ပင် အောက်တွင် ချစ်သူနှင့်လက်တွဲ၍ သီချင်းလည်း လွတ်လပ်စွာ အော်ဆို နိုင်သေးသည်။ သစ်ပင်ရိပ်မှာ တစ်မှေးအိပ်ပြီး၊ ကဗျာကာရန်ရှာဖွေကာ ကဗျာစပ်လိုကစပ်နိုင်သည်။ ထိုအရာများနှင့်ပြည့်စုံသော တဟီတီကျွန်းဆီသို့ ချစ်သူကိုဖိတ်ခေါ်ထားသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ ဤကဗျာသည် ကဗျာဆရာ၏ ထွက်ပြေးခြင်းဝါဒ(Poet'sEscapism)ကို ဖော်ပြရာတွင် ထင်ရှားသောကဗျာ တစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာသည် ရှုပ်ထွေးလှသောနိုင်ငံရေး၊ ဟန်ဆောင်မှုများ သော လူမှုအသိုင်း အဝိုင်းမှ ဖယ်ခွာကာ သာယာလှပသောတဟီတီကျွန်းတွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေလိုစိတ်ကို ဖော်ပြထားသည်။ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေးဖိအားများမှလွတ်မြောက်ရန် သဘာဝတရား နှင့်သာပုန်း အောင်းလိုသော လွတ်မြောက်ရာနယ်မြေရှာဖွေမှုကို ထင်ဟပ်စေသော ကဗျာဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာ၏ ဘဝအမောဖြေဖျောက်မှုကို တွေ့နိုင်သည်။

အရေးအဖွဲ့အားဖြင့် အသံကာရန်ချိုသာပြေပြစ်ပြီး ကဗျာဆရာ၏လေသံကိုကြားရသော လှပလွန်းသည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ချစ်သူအနားကိုကပ်ပြီး တီးတိုးပြောပြနေသောလေသံကို

“သရက်ပွင့်တို့
 နီကျင့်ဝါဝါ၊ ကြွေရင့်ဖွာကျ
 လွင့်ကာရှပ်ရှပ်၊ ရေကမ်းစပ်သို့
 ပြေးကပ်တော့မည်၊ ပင်လယ်ဆီသို့
 တဟီတီဆိုတဲ့ ကျွန်းကလေးလေ။” (တာရာ၊ ၁၉၄၉၊ စာ ၁၀၅)

ဟူ၍ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ကြွေကျလာသော သရက်ပွင့်နီဝါဝါတို့ လေနှင့်အတူပင်လယ်ကမ်းစပ်ဆီသို့ ရှုပ်တိုက်ပြေးလွင့်သွားပုံကို မြင်ယောင်လာသည်။ “ကျွန်းကလေးလေ”ဟူသော စကားသုံးက နှစ်လိုဖွယ်၊ ချစ်စဖွယ်ခံစားမှုရသကဲ့သို့ ဖြစ်စေသည်။ ကဗျာတွင် ပိုဒ်ရေ(၁၂)ပိုဒ်ပါရှိသည်။ ပထမပိုဒ်နှင့် ဒုတိယပိုဒ်သည် တဟီတီကျွန်းအလှကို ဖော်ကြားထားသည်။ ပိုဒ်ရေ ၃၊ ၄၊ ၅ တွင် “မိန့်ခွန်းပြောသော

နိုင်ငံရေးတရား ဟောသံမရှိဘူး၊ စိတ်ကူးယဉ်ဝတ္ထု၊ ရုပ်ရှင်မရှိဘူး၊ အဘွား၏ကြိမ်းမောင်းသံမကြားရဘူး”
ဟူ၍ တဟီတီကျွန်းကို ပုံဖော်သည်။ ပိုဒ်ရေ ၆၊ ၇၊ ၈၊ ၉၊ ၁၀၊ ၁၁ တို့တွင်

“သိုက်မြဲဦးမှ၊ ကျူးရင့်ဆိုဟန်
ငှက်သံကိုသာ ကြားရမယ်။” (ပိုဒ် - ၆)

“မြေဟောက်ဝါကျား၊ တို့ကစားပြီး
စွန့်စားခန်းလည်း တွေ့နိုင်သေး။” (ပိုဒ် - ၇)

“အုန်းရေကိုသောက်
တစ်မော့လောက်နှင့်၊ မူးနောက်ဝေပြီး
သဲငွေသောင်မှာ အိပ်နိုင်သေး။” (ပိုဒ် - ၈)

“ဆာရင်လည်းလေ
တွဲလွဲခိုင်း၊ ငှက်ပျောခိုင်မှ
.....
ပလုပ်ပလောင်း စားနိုင်သေး။” (ပိုဒ် - ၉)

“မေလည်းသီချင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနဲ့
ရှိုက်မျဉ်းတေးကို၊ အော်ဆိုချင်ဆို
ပျက်ပြိုအက်ကွဲ၊ ကြောင်သွားပေစေ။” (ပိုဒ် - ၁၀)

“ဘာလိုသေးလဲ
ငြိမ့်အေးတိတ်ဆိတ်၊ သစ်ပင်ရိပ်မှာ
.....
ကဗျာစပ်ကာ၊ ရူးနိုင်သေး။” (ပိုဒ် - ၁၁) (တာရာ၊ ၁၉၄၉၊ စာ ၁၀၅ - ၁၀၆)

ဟူ၍ လွတ်လပ်သာယာသော တဟီတီကျွန်းအလှကို ဖော်ပြသည်။ ကဗျာနောက်ဆုံးပိုဒ်တွင်

“ဘယ်နဲ့လဲ မေ
လူထဲ သူထဲ၊ ဟန်ဆောင်ဝဲမှ
တိုးရှဲဝေးရာ၊ ထိုကျွန်းသာသို့
ဘယ်ခါလိုက်မယ် ပြောစမ်းပါ။” (တာရာ၊ ၁၉၄၉၊ စာ ၁၀၆)

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ စာပေဝါဒတစ်ခုဖြစ်သော ကဗျာဆရာ၏ထွက်ပြေးခြင်းဝါဒကို အပြည့်အဝပုံဖော် ထားသောကဗျာတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ရသမြောက်ကဗျာတစ်ပုဒ်အဖြစ် ခံစားနိုင်သည်။

အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာတွင် ရွေးချယ်ထားသော စကားပြေ၊ ကဗျာများသည် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဓာတ်အရည်အသွေးဖွံ့ဖြိုးအောင် လေ့ကျင့်ပေးသောစာများဖြစ်သည်။ လောကီလူ့ဘောင်တွင်ကျင်လည်လျှင် လိုက်နာကျင့်သုံးအပ်သော လောကသာရပျို့၊ လောက နီတိပျို့ကဲ့သို့သော သုတစာပေဆုံးမစာများလည်းပါဝင်သည်။ မြန်မာစာဘာသာရပ်သည် ရသစာပေ များကိုလည်း သင်ကြားရခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ရသကိုခံစားတတ်လာစေပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကို သတိပြုတတ်လာ စေရန်၊ မေတ္တာထားတတ်လာစေရန်၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား ထားတတ်လာစေရန်၊ ပရဟိတစိတ်ရှိလာစေရန် ဟူသည့်ရည်ရွယ်ချက်များကိုပါ တစ်ပါတည်း နားလည်လက်ခံသွားစေ ပါသည်။

၄၊ ၃။ အရေးသင်ခန်းစာ (ဘာသာစကားကဏ္ဍ)

ပထမနှစ် မြန်မာစာ မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂ သင်ရိုးတွင် တတိယပိုင်းအနေဖြင့် အရေးသင်ခန်းစာနှင့် သက်ဆိုင်သောဘာသာစကားကဏ္ဍကို ထည့်သွင်းလေ့လာရပါသည်။ ဤကဏ္ဍတွင် အဘိဓာန် လက်တွေ့အသုံးချနည်း(အက္ခရာစဉ်)၊ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံမှန်ကန်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးမြန်မာစာမှ လုပ်ငန်းသုံးစာပုံစံများ၊ စာစီစာကုံး၊ ဆိုလိုရင်းရေးသားခြင်းတို့ကို လက်တွေ့လေ့ကျင့်ရပါသည်။ အက္ခရာစဉ်နည်းသင်ယူခြင်းဖြင့် မြန်မာအဘိဓာန်ကို လွယ်လွယ်ကူကူကြည့်တတ်လာမည်။ စာလုံးပေါင်းသတ်ပုံမှန်ကန်ခြင်းဖြင့် ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်မှားယွင်းမှုမဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ လုပ်ငန်းသုံး စာပုံစံ (ခွင့်စာ၊ အစည်းအဝေးဖိတ်စာ၊ လျှောက်စာ၊ အစီရင်ခံစာ၊ ကြေညာချက်စသည်)တို့ကို ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ ရေးသားလာနိုင်မည်။ ဆိုလိုရင်း အနှစ်ချုပ်ရေးသားခြင်း၊ စာစီစာကုံး ရေးသားခြင်းနှင့် အဆိုအချေစာပုံစံများသည် ဘာသာစကားကျွမ်းကျင်မှုကို အရေးသင်ခန်းစာ အနေဖြင့် အထောက်အကူပြုစေပါသည်။

၅။ သုံးသပ်ချက်

မြိုင်သုံးသပ်တင်ပြရလျှင် ပထမနှစ်မြန်မာစာ(မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂)သင်ရိုးတွင် အပြောသင်ခန်းစာ၊ အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာ၊ အရေးသင်ခန်းစာဟူ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်းပါဝင်ရာ အပြောသင်ခန်းစာသည် အချင်းချင်း အပြန်အလှန်ပြောဆိုရသည့် လူမှုရေးနယ်ပယ်ဆိုင်ရာစည်းကမ်းများကို ပိုမိုသိရှိလာ စေနိုင်သည်။ အခြေခံပညာအဆင့်တွင် သိခဲ့ပြီးသော အပြောသင်ခန်းစာများကို လက်တွေ့အသုံးချ ခြင်းဖြင့်မိမိ၏ လူမှုဆက်ဆံရေးပိုမိုကျယ်ပြန့်လာမည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်သော ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေးများ မြင့်မားလာစေမည်။ ဟောပြောချက်များ၊ ရေဒီယိုအသံလွှင့်ချက်များ၊ အမေးအဖြေ စကားပြောပုံစံများကို မိမိကိုယ်တိုင်ဖန်တီးရေးသားလာနိုင်မည်။ မျက်မှောက်ခေတ်သည် မီဒီယာ ခေတ်ဖြစ်သောကြောင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတစ်ဦးအနေဖြင့် မှန်ကန်သော မြန်မာစကားကို အသုံးပြုနိုင်သူဖြစ်လာပါမည်။ အဖတ်အရွတ်သင်ခန်းစာပါ စကားပြေကဗျာ များသည် သုတရသ ပေးစွမ်းနိုင်သော စာပေများဖြစ်သည်။ ယနေ့လူငယ်၊ နောင်ဝယ်လူကြီးဖြစ်လာမည့် ကျောင်းသား များကို ရသစာပေခံစားမှု အလေ့အကျင့်ကောင်းများရစေနိုင်သော စာပေများဖြစ်ပါသည်။ ရသစာပေမှ ပေးစွမ်းသောဝန်းကျင်ကောင်းကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရည်များလည်း တိုးတက်လာ စေနိုင်ပါသည်။ ကျောင်းသားများ၏ စိတ်ဓာတ်အရည်အသွေးကိုဖွံ့ဖြိုးလာအောင် လေ့ကျင့်ပေးရာ လည်းရောက်ပါသည်။ အရေးသင်ခန်းစာပါ ဘာသာစကားကဏ္ဍသည် မြန်မာဘာသာစကားဆိုင်ရာ အသိအမြင်များ ရလာစေနိုင်ပြီး မြန်မာစာကို ထိထိရောက်ရောက် အသုံးချတတ်လာစေနိုင်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စု သမတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ရုံးသုံးစာသည် မြန်မာစာဖြစ်သောကြောင့် အသုံးချ မြန်မာစာကဏ္ဍက လက်တွေ့ရေးသား လေ့ကျင့်ပေးစေပါသည်။ ကျောင်းသားများ လုပ်ငန်းခွင် ဝင်သည့်အခါ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီးသား ဖြစ်စေပါသည်။ အခြေခံပညာအဆင့်တွင် သင်ယူလာခဲ့သော မြန်မာစာဘာသာရပ်ကို အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့်တွင် ဆန်းစစ်ဝေဖန်၍ ပြဿနာဖြေရှင်းခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးရေးသားခြင်း အဆင့်များကို လက်တွေ့လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အချုပ်

အားဖြင့် အဆင့်မြင့်ပညာအဆင့် ပထမနှစ် မြန်မာစာ (မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂) သင်ရိုးသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်အသီးသီးက ပထမနှစ် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအားလုံးအတွက် သင်ယူရန်လိုအပ်သော သင်ရိုးတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ပထမနှစ် မြန်မာစာ (မ ၁၀၀၁ ၊ မ ၁၀၀၂) ဘာသာရပ်သည် ၂၁ ရာစု ကျွမ်းကျင်မှု များနှင့် ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးပြည့်ဝမှုအတွက် အထောက်အကူပေးနိုင်သော ဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မိမိကိုယ်ကိုမိမိခန့်ခွဲနိုင်ပြီး ယဉ်ကျေးမှုကိုနားလည် တန်ဖိုးထားသော လူမှုရေးစိတ်ဓာတ် ပြည့်ဝသည့်နိုင်ငံ့သားကောင်းများ ပေါ်ထွန်းလာစေ နိုင်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။(၂၀၁၅)။ *မြန်မာစာ မြန်မာစကားပိုင်း*၊ နေပြည်တော်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ ဦးစီးဌာန။

ငွေတာရီ။(၂၀၁၅)။ *ငွေတာရီကဗျာပေါင်းချုပ်(ဒုတိယအကြိမ်)*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

ဇော်ဇော်အောင်။(၂၀၁၈)။ *စာပေသဘောတရားနှင့် ဝေဖန်ရေးအခြေခံကျမ်း*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

တာရာ၊ ဒဂုန် ။(၂၀၁၉)။ *ကဗျာပေါင်းချုပ်သစ်*၊ ရန်ကုန်၊ the key collection။

ပီမိုးနင်း ။ (၂၀၀၇)။ *ဝတ္ထုပဒေသာပေါင်းချုပ် (၁)*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

ဝ၊ မောင်(သိပ္ပံ)။(၂၀၁၉)။ *မောင်လူအေး၏ အမိတက္ကသိုလ်များ*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

အမာ၊ ဒေါ်(လူထု)။(၁၉၉၇)။ *အမွေရှေးစကား*၊ မန္တလေး၊ ကြီးပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်။

အောင်မြင့်ဦး၊ ဒေါက်တာ။ (၂၀၁၈)။ *သုတေသနဟူသည် (တတိယအကြိမ်)*၊ ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ စာပေတိုက်။

ဧမောင်၊ ဦး(ပါမောက္ခ)။(၂၀၁၉)။ *ပုဂံကျောက်စာလက်ရှေးစင်*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

အုံးရွှေ၊ ဦး ။(၁၉၆၆)။ *စာဆိုတော်များရတုပေါင်းချုပ်*၊ ရန်ကုန်၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်။

ဖတ်ရှုလေ့လာသည့်စာရင်း

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၁၉၇၉)။ *စကားပြေသဘောတရား၊ စကားပြေအတတ်ပညာ*၊ ရန်ကုန်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မြန်မာစာအသင်း။

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၁၁)။ *ရှေးဟန်ပညာနိဒါန်း*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်။

ခင်မင်၊ မောင်(ခနုဖြူ)။ (၂၀၂၄)။ *နှုတ်ပြောမြန်မာသဒ္ဒါ*၊ နေပြည်တော်၊ မြန်မာတိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားဦးစီးဌာန။

ဘသောင်း၊ ဗိုလ်မှူး။(၂၀၀၂)။ *စာဆိုတော်များအတ္ထုပ္ပတ္တိ(ပဉ္စမအကြိမ်)*၊ ရန်ကုန်၊ ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်။